

temető került elő. A sírok már kb. 15–20 cm mélységben jelentkeztek. Temetőnk azonosítható az MRT 3/12 lelőhelyeként (Budakalász-Tangazdaság) nyilvántartott temetővel, ahol 1954-ben Kalicz Nándor tárt fel a kora bronzkori harangedényes kultúrához tartozó sírokat.

A temető vegyes rítusú, legtöbb az urnasír. Általában fedővel lefedett urna, benne ill. mellette kis bögrék, csészék s korsók. A téglalap alakú földsírok kisebbik csoportjában zsugorított csontvázas temetkezést találtunk, lábuknál edényekkel. Nagyobbik csoportja szórt hamvasztásos. A hamvakat a sír közepébe tették egy kupacban s mellé az edényeket. A budakalászi temető sajátossága a körárkos temetkezés. A körárkok közepében többnyire téglalap alakú földsír, ritkábban urnasír helyezkedett el. Harang alakú edényeket általában a földsírokba helyeztek, bár néha urnasírban is előfordult. Mellette négy lábú kis edényeket, bögréket, ferdén kihajló peremű tálakat s egyfülű korsókat találtunk. Gyakori volt, hogy edényeken kívül semmi csontmaradvány nem volt e sírokban. A kerámián túl a férfisírokban ún. csuklóvédő lemezek, réztörök, lándzsa-ill. nyílhegyek fordultak elő. A női sírokba ritkán bronztűt, ezüstgyűrűt, aranymedált s csontgombokat tettek. A temető leletanyagában keveredik a harangedények népének s a nagy-révi kultúrának az emlékanyaga. Összesen 1326 objektumot tártunk fel, ezek többsége a temetőhöz tartozott.

Az átvizsgált 7 hektárból 4 hektár a bronzkori temető, amely a Dunától kb. 250 m-re került elő. Északon és délen túlnyúlt a nyomsávon (délen talán összeér a Barát-pataknál feltárt Budakalász-Pusztatemplom lelőhely sírjaival). Nyugaton hármás árokrendszer határolja. A hozzá tartozó településnek csak néhány gödrét találtunk meg a Duna felé futó kutatóárkokban ill. a híd-pillérek helyén (kb. 10 objektum).

A négy pillér közül csak a két középsőnek a helyét tudtuk kutatóárkokkal megnézni, mivel a szélsők egyrészt a gát oldalában, másrészt a vízparti erdőben húzódtak. A kutatóárkokban előkerült 22 objektumnak több, mint a fele egy késő kelta-kora római településhez tartozott. Kemencés lakóházat, gödörházat s mély tárolóvermeket tártunk fel ebből a periódusból, kelta szürke korongolt s kézzel formált, plasztikus díszítésű kerámiával. Szórványként római pénz is felszínre került.

A bronzkori temetőn kívül Ny felé kb. 1–1,5 m mélyen a sóderben, öt hun kori sírt találtunk. Családi temetkezés lehetett: egy férfi, egy nő s három kislány sírja. Mellékleteik alapján (ép mohazöld üvegedény, púpos hátú csontfésűk, átfúrt római érmek, kerek kis bronzcsatok, vasfegyver) az 5. sz. első felére keltezhetjük őket.

Munkatársak: Czene András régész, Mali Antal restaurátor, Gáti Csilla egyetemi hallgató.

OTTOMÁNYI KATALIN

50. Budapest, I. Batthyány utca 56.

Á, Kk, Tö

2005. március 7. és április 12. között leletmentő ásatást végeztünk a telken. A kisméretű telek ÉK-i sarkában egy

késő középkori, téglával kirakott sütőfelületet találtunk, melyet egy török kori szemétdöngő vágott el. A terület déli szélén egy Árpád-kori beásásra bukkantunk. A telek ÉNy-i sarkában egy ÉK–DNy-i irányú, középkori falalapozás húzódott. A fal vonala megegyezik az 1686-os felméréseken jelzett, egykor itt futó út vonalával, valószínűleg egy, az út mellett álló épület déli fala volt. A fal „mögött”, tehát attól D-re egy tetőcserepekből rakott járőfelületet találtunk. Emellett egy négyzetes verem és egy mellé ásott kerek szemétdöngő volt. Mindkettő leletanyaga a 14. századra datálható.

Munkatársak: Prokopp Margit és Kondorosy Szabolcs régészhallgatók.

BENDA JUDIT

51. Budapest, I. Lánchíd utca 19–21.

Kk, Tö

2005. augusztus 25. és szeptember 23. között folytattuk a 2004 őszén megkezdett régészeti kutatásokat.

A terület ÉNy-i része: A lebontott modern épület ÉNy-i részén nyitott szelvényünkkel meg akartuk határozni annak a barokk pincének teljes körvonalát, É-i lezáródását, amelynek déli része a korábbi feltárások során került napvilágra kissé délebbre, az I/b helyiség területén. Másrészt tisztázni akartuk egy keletebbre előtűnt, bizonytalan rendeltetésű, de középkori eredetűnek látszó faltömb összefüggéseit.

A feltárás során a barokk pince Ny-i falát, a rajta nyugvó boltvállal együtt egészen az É-i telekhatárig követni tudtuk, ahol arra azonban ráépült a modern épület É-i zárófalanak masszív téglalapozása, így a barokk pince eredeti ÉNy-i lezáródásában nem lehetünk biztosak.

A pince K-i fala nem húzódott ki az É-i telekhatárig, itt ugyanis az „nekifutott” az említett faltömb Ny-i folytatásának. A faltömbnek ez az I/c helyiség, illetve a barokk pince ÉK-i sarkában előtűnt folytatása mintegy 1,2 m hosszban szögelt előre Ny felé. E folytatás jellemben teljesen megegyezett a II. helyiségben eredetileg feltárt maradvánnyal, azzal a különbséggel, hogy Ny felé roncsolt felületet mutatott, melyet újkori köpenyezéssel láttak el, és így összességében a pincébe benyúló, pillérszerű összhatást nyújtott. Mindebből arra a következtetésre juthatunk, hogy a falazat eredetileg folytatódott Ny felé, s azt csak a barokk pince építéskor vágta el. Sajnos a falazat további összefüggését nem sikerült megállapítani, így csak valószínűsíthetjük, hogy az egy északra, a mai szomszéd telekre eső középkori építmény részét képezte.

A barokk pince területén, az előbbi falsaroktól D-re még egy további falazat került napvilágra. Ez a pincét, pontosabban a szóban forgó pincerészt K–Ny-i irányban vágta át, nagyjából felezve azt. Valószínűleg a pince osztófala lehetett, azonban funkciója és viszonya meglehetősen nehezen értelmezhető.

Az I/c helyiség, azaz a barokk pincében ásott szelvényből természetesen jórészt 18–19. századi kerá-